

DONJON TER HEIDEWANDELING

2,7 / 7,4

9,7 KM

ROTSELAAR

Groene route

Oranje route

Rode route

Vertrekplaats

2,7 km (+/- 0u45)

7,4 km (+/- 2u)

9,7 km (+/- 2u30)

Verhard

Onverhard

DONJON TER HEIDEWANDELING

Wandel over en rond recreatiedomein Ter Heide, beter gekend als 'De Plas' in Rotselaar. Je kan kiezen uit drie wandellussen die leiden door de valleien van de Demer, Dijle en Winge. Laat je vervoeren door de statische donjon of door de techniek van de molen van Rotselaar. Ontdek het prachtige natuurgebied De Gevel waar een centraal rietland en de omringende natte bossen en hooilanden een rijke vogelbiotoop vormen.

START

Parking Sportoase thv infobord, Vakenstraat 18, 3110 Rotselaar.

BEWEGWIJZERING

Groene route: 614 > 611 > 610 > 609 > 608 > 612 > 613 > 614

Oranje route: 614 > 611 > 610 > 609 > 608 > 612 > 613 > 619 > 615 > 614

Rode route: 614 > 611 > 610 > 628 > 625 > 624 > 623 > 622 > 621 > 607 > 608
> 612 > 613 > 614

De Donjon Ter Heidewandeling is een landschapswandeling met drie wandellussen tussen Demer- en Dijlevallei, gerealiseerd met Europese PDPO-steun. Ontdek ook onze andere landschapswandelingen op www.rlnh.be/beleven

DONJON TER HEIDE WANDELING

©Stefan Smets

DOMEIN TER HEIDE 1

Het recreatiedomein Ter Heide, beter gekend als 'De Plas van Rotselaar', ontstond in 1975 na zandwinning voor de aanleg van de E314. Het gebied van zo'n 23 ha is opgedeeld in verschillende zones, met elk een eigen toegangsweg, parking en specifieke recreatiemogelijkheden: zwemmen, surfen, paddlen en vissen. Het strand en de ligweide van De Plas zijn winter en zomer toegankelijk. Wie niet van water houdt, vindt op het domein nog tal van andere activiteiten. Je kunt er wandelen en fietsen. Voor voetbal, basketbal en atletiek kan je op het multisportveld terecht.

DONJON TER HEYDEN 2

De indrukwekkende toren Ter Heyden werd vermoedelijk rond 1350 gebouwd. Het heeft het uitzicht van een verdedigingstoren, maar het is gebouwd als een 30m hoge woontoren, een donjon, in opdracht van Gerard van der Heyden, de toenmalige drossaard van Brabant. Het grondplan is uniek en heeft de vorm van een Grieks kruis. Het gebouw telt 6 niveaus, waarbij kelder en ontvangstruimte een stenen tongewelf hebben. De verschillende niveaus zijn onderling verbonden door een stenen wenteltrap. De toren zelf staat op een witstenen basis in het water en werd verder opgetrokken in baksteen met speklagen ijzerzandsteen.

De adellijke familie uit Eynatten werd in 1619 eigenaar en herbouwde de toren volgens de oorspronkelijk plannen met uitzondering van de weergang die vervangen werd door een dak met een peertorentje. De familie bouwde in 1631 het fraaie landhuis in Vlaamse renaissancestijl. In 1870 breidde de familie Smedts de site uit om er bier te brouwen. Specialiteiten waren de lambik, de 'dikkop' en de Rotselaarse bruine, dat de vergelijking met de Aarschotse bruine goed kon doorstaan. In 1938 stopte het brouwen op de site en verhuisde de brouwerij naar Kampenhout. De gemetselde schoorsteen is er nog een stille getuige van. Sinds 1942 is de site als monument beschermd. De toren kreeg in 1948 een grondige restauratie. Tegenwoordig is de donjon in handen van een privé-eigenaar.

IJZERZANDSTEEN ALS BOUWMATERIAAL

3

Overall in het Hageland stuit je op ijzerzandsteen. De Diestiaanheuvelds en steengroeven leverden door de eeuwen niet alleen de roestbruine steen, maar dienden ook als schuilplaats, speelterrein, wapendepot, uitkijkpunt en zo veel meer. Ze beïnvloedden in hoge mate het leven van de Hagelanders en zijn zeker een stukje erfgoed om te koesteren! Een goed voorbeeld is de Sint-Pieterskerk van Rotselaar. Ze werd tussen 1846 en 1848 vooral opgetrokken in baksteen, maar de toren van de rond 1500 gebouwde gotische kerk bleef behouden. Hierin vind je nog tal van overblijfselen in ijzerzandsteen van elementen uit de 13de eeuw. De tweede geleding toont zelfs nog verschillende overblijfselen van de oorspronkelijke romaanse toren uit de tweede helft van de 11de eeuw.

© Gemeente Rotselaar

DE MOLEN VAN ROTSELAAR 4

De Molen van Rotselaar werd voor het eerst in 1217 vermeld. Er werd niet alleen graan van boeren uit de omgeving vermalen, maar ook graan dat via de Dijle vanuit Antwerpen en Brussel werd aangevoerd. In de 17de eeuw werd een nieuwe watermolen gebouwd. Dat was toen de op twee na grootste van de Nederlanden. Nadat de Leuvenaars in de 18de eeuw het kanaal Leuven - Dijle hadden gegraven, moest de molenaar het graan aan het kanaal in Wijgmaal gaan halen. De concurrentie met maalderijen zoals Remy in Wijgmaal en Hungaria, Van Orshoven en de Dijlemolens in Leuven werd echter te groot. In 1968 werd voor het laatst gemalen. Sinds 1983 is de Molen van Rotselaar beschermd als industrieel-archeologisch waardevol monument en zijn omgeving als dorpsgezicht. Tegenwoordig wonen er meerdere gezinnen op de site en wordt er groene elektriciteit opgewekt.

© Vilda / Yves Adams

NATUURGEBIED DE GEVEL 5

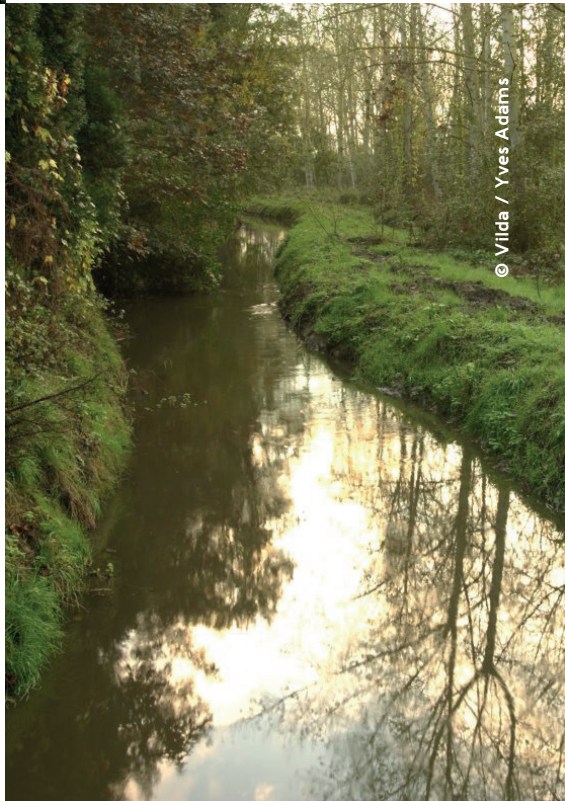
Het gebied, dat het Agentschap Natuur en Bos beheert, is bijna het hele jaar door heel nat. Laarzen zijn handig. Het centraal rietland vormt met de natte bossen en hooilanden een rijk vogelbiotoop. Kleine karekiet, bosrietzanger, blauwe reiger, sprinkhaanzanger, grote zilverreiger, meerkoet, waterhoen, wielewaal, buizerd en wespandief (foto) zijn vaste gasten. Vanaf het najaar verblijven ook de krakeend, wintertaling, dodaars, rietgors en watersnip in het moeras, dat werd gevormd in een fossiele meander van de Dijle. Door de aanleg van ontwateringsgrachten werd het vanaf de late middeleeuwen deels geschikt gemaakt voor hooiwinning en beweiding. Het gebied wordt opnieuw ingericht en beheerd als een moerasgebied. De rietvlakte zal verder uitgebreid worden. Op de drogere gronden rondom komt een gordel van natuurlijk loofbos en enkele hooilanden.

© Vilda / Lars Soerink

VALLEI VAN DE WINGE 6

De Winge loopt vanuit Holsbeek dwars door Rotselaar en mondt tussen het Meanderspad en Werchter-Brug uit in de Demer. Bij hevige regenval zorgt de beek voor wateroverlast omdat het water van de Demer vanaf de open monding terug naar de Winge stroomt en zo voor wateroverlast zorgt in Rotselaar. Daarom voorzien de aanleg van een waterbufferingsgebied, een bufferbekken met dijk en een digitaal sluizensysteem de Winge van meer ruimte. Hierdoor is er meer capaciteit om die waterdruk op te vangen. Een beveiligingsdijk zorgt voor gecontroleerde overstromingen, waardoor het omringend gebied voor waterberging kan dienen. De dijk beschermt de woningen, bedrijven en straten extra bij hevige regenval. De ingrepen zorgen ook voor een waardevol herstel van het ecosysteem langs de Winge.

© Vilda / Yves Adams

DEMERVERALLEI 7

De Demer wordt vooral gevoed door regenwater en doorkruist Noord-Hageland van Diest tot Werchter. Waar de rivier voor Diest nog door een brede vlakte stroomt, slingert hij nadien tussen de ijzerzandsteenheuvels door. Overstromingen zijn door de eeuwen heen een terugkerend, natuurlijk fenomeen. Om het water sneller te kunnen afvoeren, om de vallei meer geschikt te maken voor landbouw en omwille van de scheepvaart met platboten werd de rivier vanaf het midden van de 19e eeuw rechtgetrokken. Sinds enkele jaren maken we de omgekeerde beweging: de afgesneden meanders worden opnieuw aangesloten in opdracht van de waterbeheerder De Vlaamse Waterweg. Op verschillende

© Vilda / Yves Adams

plaatsen worden de zomerdijken ook afgegraven, zodat de rivier opnieuw ruimte krijgt om te overstromen. Dit zorgt voor een hogere waterveiligheid en herstelt de natuurlijke dynamiek van de rivier. Zowel de mens als de natuur hebben hier baat bij.

Meer weten over de Demer?

www.rlnh.be/projecten/demer-en-laakvallei

KOESTERBUUR: STEENUIL (*Athene noctua*)

KENMERKEN

Nauwelijks groter dan een merel maar oogt forser door z'n opgezette veren, die bruin tot grijsbruin zijn met witte streepjes en druppelvormige vlekken. Opvallend zijn de felgele ogen en lichte 'wenkbrauwen'.

LEEFGEBIED

Kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen of op boerenerven als deze voldoende natuurlijke variatie bieden. Dan kan een steenuil op een klein oppervlak alles vinden wat hij nodig heeft.

VOEDSEL

Veldmuizen of andere kleine zoogdieren, kleine vogels, in mindere mate reptielen en amfibieën, insecten als nachtvlinders en meikevers, regenwormen.

www.koesterburen.be

Digitale wandeling

